

Música de la vida quotidiana

L'iranià Mohamad Shadjariane ha passat per Barcelona per mostrar el *râdif*, la música iraniana més culta. Aquesta és la primera vegada que s'acosta a un públic internacional.

"La música no té res a veure amb els governs, ni amb la política".

JORDI MORERA

Mohamad Reza Shadjariane és nascut a l'Iran, a Mashad, capital de la Khorasan. Actualment té 50 anys. Mohamad procedeix d'una família de músics. I de cal·lígrafs, precisa. Això va fer que des de petit, Mohamad se sentís atret per la música. Primer es va interessar per la música popular i de seguida entrà en el *râdif*, la música iraniana més culta, sota la influència de mestres de la seva època i també dels ja desapareguts.

La música persa és sobretot melòdica i monòdica, però té una part molt important d'improvisació sense que això no privi que sigui també orquestral. La forma més rígorosa d'interpretació necessita un cantor i un o més instruments que hi dialoguin. En aquest cas, Mohamed Reza, que interpreta poemes perses dels segles XII, XIII i XIV, ho fa amb quatre instruments peculiars: el *târ* i *setâr*, el *zarb*, i el *nay*. Una de les característiques més impor-

tants de la música tradicional de l'Iran és que l'instrumentista respon al cant repetint una frase després de l'altra. Una imitació que humanitza l'instrument.

Mohamad Reza insisteix a dir que només escoltant se'n poden treure conclusions.

—És que la nostra és una música que té un camp més complet que la tradicional perquè la tradicional no té cançó. El cas és que una música que no té suport escrit, que s'aprèn directament del mestre i calen molts anys, més de deu, per poder interpretar-la i sobretot entendre-la.

—¿Com la definiria vostè mateix?

—Com la música pròpia de cada terra. El *râdif* explica coses de la vida quotidiana, de la gent, de les alegries, de les dissorts, dels amors i de les tristesses.

—¿Vostè coneix músiques que li interessin i amb les quals se sent identificat?

—Avui dia, les músiques de tot el món reben i intercanvien

moltes influències. M'agrada molt el flamenc, ens agrada a tots. Té una profunditat que l'apropa a la nostra.

—Vostès han actuat molt poc fora de l'Iran...

—Fins ara no havíem fet concerts fora, o només per a un públic iranià. És la primera vegada que ens apropem a un públic divers, internacional.

—¿Com reben vostès les sentències que es fan constantment des del seu país contra Salman Rushdie?

—Permeti que d'això no fem cap comentari.

—¿...?

—Veurà, volem separar la vida política de l'artística. La música ha de ser un fenomen que serveixi per a unir tot el món. La música no té res a veure amb els governs, ni amb la política...

—Però si no volen fer cap comentari sobre el cas de l'escriptor Salman Rushdie, deu ser per alguna cosa...

—Volem circular lliure-

ment...Sense coaccions...Hem de tornar a l'Iran quan vulguem i sense problemes.

En persa, Mohamad Reza Shadjariane ha posat a l'escenari els poemes de Hafiz, Saadi Shirazi o Galal al-Din Rumi. La veu de fa més de sis segles s'ha fos amb els instruments tradicionals que el temps no ha permès eliminar. Mohamad Reza Shadjariane, considerat un dels més grans mestres de la història de la música iraniana, diu, assegut a terra, descalç amb les cames creuades, sobre una immensa catifa persa, tres micròfons com a testimoni de l'època moderna i un rellotge d'or per no passar-se del temps previst del concert, allò mateix que deia Hafiz al segle XIV: "Com m'han agradat aquelles paraules que cantava a l'aurora/ un cristià davant d'una taverna, amb el flabiol i el tambori: 'Si l'islamisme és la religió que professa Hafiz,/ val més que aquest dia no sigui seguit d'un endemà'".

Andreu Sotorra